

EMAA GÖRSEL SANATLAR RAPORU

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Görsel Sanatlarda Temel Sorunlar ve Çözüm Önerileri:

Bu rapor Akdeniz Avrupa Sanat Derneği EMAA tarafından Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde görsel sanatlarla ilgili temel sorunlar ve çözüm önerileri eldeki imkanlar düşünülerek hazırlanmış, genelde sanatsal zeminde varolan eksiklikler üzerine temellendirilmiş bu nedenle de sanat dallarına ilişkin özel sorunlara değinilmemiştir.

Başlıca sorunlar;

- 1- Eğitim Sistemi İçindeki Eksiklikler.
- 2- Üniversiteler ve Akademik Çalışmalar
- 3- Sanat Dernekleri
- 4- Sanatçılar ve Çalışma Koşulları
- 5- Galeri ve Sanat Müzeleri
- 6- Güncel Sanat Merkezleri
- 7- Basın ve Özel Kuruluşlar
- 8- Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı

1- Eğitim Sistemi İçindeki Eksiklikler

Sanat yalnız başına varolan birşey değildir, birçok etkenle bağlantılıdır. Sanatçı kişilik toplumun çoğu olarak toplum içerisinde gelmekte ve yaratım sürecinde de toplumda varolanlardan etkilenmektedir. Bununla birlikte bir sanat nesnesinin algılanması da yine sanatın yaşam alanı bulabilmesi ve kişilerin de sanatın içinde barındırdığı bilgi ve görgüden beslenmesini, yeni dünyalara vararak kendisini geliştirmesini öngörmektedir. Ayrıca kendini ve dünyayı bilen, özünü keşfedebilen, varolan sorunları kolaylıkla kavrayıp çözebilen yaratıcı ve özgün bireylerin yetişmesi de yine sanatla, sanat eğitimiyle olasıdır. Bu nedenlerle çağın yeniliklerini takip eden sanat eğitiminin bebeklik çağından başlayarak okul döneminde kesintisiz uygulanması ve yeniliklere açık olması gerekmektedir.

Bu bakış açısıyla;

- Okullarımızda gerekli ciddiyetle yapılmayan ve çağın yeniliklerini takip etmeyen sanatla ilgili derslerin gözden geçirilmesi ve en az matematik veya diğer önemli görülen dersler kadar önemsenmesi gerekmektedir. Bu açıdan başı boş sürdürülen sanat dersleri gerekli kontrol mekanizması kurularak denetlenmelidir.
- Sanatın el becerisi olduğu olgusu aşularak klasik kalıplar içinde dikte edilerek ezberletilen anlayışlardan daha çok, yaratıcı düşünce gücünü artıran yöntemlere baş vurarak yapılandırılmalıdır. Bu yeni yapı içerisinde yaşamın her alanına uygulanabilecek girişimlerde bulunulmalıdır.
- Perspektif kuralları, boya veya tonlama bilgileri yönünde gerçekleşen temel sanat eğitimi anlayışının yanında düşüncenin gücünden hareket eden, çevredeki nesnelere veya farklı materyalleri de dönüştürebilen yeni ders içeriklerinin uygulanması düşünülmelidir. Bu doğrultuda çağdaş heykel/sanat atölyelerinin de kurularak eğitim sistemine katılması düşünülmelidir.
- Günümüzde sanatın artık sadece gördüğünü aktarma mantığı ile oluşamayacağı gerçekliğinden hareketle bireylerin farklı kanallardan beslenmesi sanat derslerinin vazgeçilmez olarak algılanması gerekmektedir. Buna göre sanatın vazgeçilmez elemanları sayılabilecek, felsefe, bilim, sanat tarihi, medeniyetler tarihi, sosyal bilgiler gibi derslerin de yeniden gözden geçirilerek uygulanması kaçınılmazdır.

- Öğrencilerin belli amaçlar doğrultusunda genel kültür bağlamında sergi, tiyatro, konser, sinema gibi etkinliklere sıkça götürülmesi ve buradaki eserler üzerinde konuşularak tartışma ortamına girilmesi arkasından da ders bağlamında önemsenerek işlenmesi gerekmektedir.
- Her alanda olduğu gibi Kıbrıs Türk Görsel Sanatlarıyla ilgili bilgilerin de ders bağlamında ele alınması ve sanatımızın yeni nesillere aktarılması kaçınılmazdır.
- Günün anlayışlarını, yeniliklerini ve uygulamalardaki değişiklikleri takip edebilecekleri özel eğitim programları, worksoplar ve seminerler gibi kendilerini yenileyebilecekleri etkinlikler öğretmenlere uzman kadrolarca verilmelidir. Eldeki uzman kadroların yetersizliği uluslararası kişilerle ortak çalışmayı gündeme getirmektedir.

2- Üniversiteler ve Akademik Çalışmalar

Sanatımızın içinde bulunduğu en büyük çıkmalardan biri de eleştirmen ve sanat tarihçisi açığıdır. Bu durum yıllardır görsel sanatlarımızın kan kaybetmesini ve kurumlaşmamasını sağlayan etkenlerin de başında gelmektedir. Varolan eserlerin arşivlenmesi, uzman kişilerce incelenmesi ve çeşitli açılardan sorgulanarak netleşmesi, kitaplaştırılması, internet ortamına akatarılması v.s gelinen 2005 yılı düşünülürse zaman kaybetmeden gerçekleştirilmelidir. Ayrıca üniversite bağlamında Görsel Sanatlarla ilgili bir fakültenin veya bölümün kurulması sanatsal zeminin gelişimi açısından önemlidir ve gereklidir.

- KKTC sınırları içinde 5 üniversite olmakla birlikte hiçbirinde çağa uygun işlevlerle donatılmış kültür ve sanat merkezinin olmayışı, bina dışında etkinliklerin yokluğu veya yetersiz oluşu düşündürücüdür. Bu konuda üniversiteler üzerlerine düşen sorumlulukları yerine getirerek gerekli atyapı ve uzman kadro sorunlarını çözmelidirler.
- Yukarıda sıralanan birçok sorun üniversitelerdeki eğitim sistemi için de geçerli olmaktadır bu nedenle tekrar ders programlarının ve etkinliklerin düzenlenmesi düşünülmelidir. Resim, seramik, heykel gibi atölyelerin dışında fotoğraf ve sinema gibi atölyelerin de kurularak en azından seçmeli ders bağlamında verilmesi ayrıca bu atölyelerin gençlerin ders dışında da uğraşabilecekleri bir yapıya kavuşturulması düşünülmelidir.
- Nitelikli sergi ve uluslararası sanat etkinliklerinin üniversitelerce desteklenmesi ve oluşumlarında aktif rol alması gerekmektedir. Bu etkinliklerin üniversite sınırlarını aşarak topluma açık bir yapıda içice geçerek oluşturulması önem taşımaktadır.
- Özellikle sanat ve sanat tarihi konularındaki akademik çalışmalar ve projelerin desteklenmesi ve teşvik edilmesi, bu konuda ülkemizde varolan kaynakların kısıtlı oluşu düşünülürse oldukça önemlidir. Bu bağlamda Doğu Akdeniz Üniversitesi Kıbrıs Araştırmaları Merkezi'nin başlatmış olduğu Görsel Sanatlar Arşiv Oluşturma Projesi, kitaplaştırma çalışmaları, web tasarımı ve bu kapsamdaki diğer faaliyetleri kesintiye uğramadan sürmeli, geliştirilebilmesi için teşvik edilmelidir. Bu palalellikte üniversitelerdeki uzman kadrolar göz önüne alınarak 70-80 senelik görsel sanatlardaki birikimimizin yazılarak kitaplaştırılması üzerine gidilmelidir. Bu alandaki bilgilerin üniversitelerin ilgili birimlerindeki ders kitaplarına girmesi sağlanmalıdır.

3- Sanat Dernekleri

Ülkemizde derneklerle ilgili yeni düzenlemelere, yaptırımlara ve teşviklere ihtiyaç olduğu kesindir.

- Özellikle faaliyet göstermeyen derneklerin kapatılarak hizmetlerine sunulan demirbaşların, emlakların v.s yaşayan aktif derneklerce kullanılmasına olanak tanınmalıdır.
- Sanat derneklerinin ise yapımızda varolan sanatsal sorunlar düşünülürse üstlenmeleri gereken işlevler açısından önemleri daha da artmaktadır. Bu noktada yeni düzenlemelerin özerk ve bağımsız sanat derneklerinin yaşamasına elverişli yapıda olması gerekmektedir.
- Sanat derneklerinin de tıpkı hayır kurumları gibi vergiden muaaf tutulmaları, sanatla ilgili faaliyetlerinden, düzenlenen yemek, balo, piyango gibi etkinliklerden, dernekçe yayımlanan gazete, kitap, dergi gibi atolye derslerinden v.s gelir elde etmelerine ilişkin yasal düzenlemelere gidilmelidir.

- Sanat projelerine maddi katkı sağlamada belli avantajlar elde edilebilecek yasal düzenlemeler yapılarak özel kuruluşlar teşvik edilmelidir.
- Sanatın gelişmesi açısından nitelikli ulusal veya uluslararası sanat projelerine devlet desteğinin verilmesi ivedi önem taşımaktadır.
- Sergi taşımalarında; sanat nesnesinin yurtdışındaki dolaşımında, getirilen sergilerde, sanatçı veya uzman kadro alışverişleri gibi konularda, teknik araç gereçlerde yasal düzenlemeler tekrar gözden geçirilmeli, gerekli kolaylıklar yapılarak bu konuda varolan zorluklar aşılmalıdır. Bu alanda daha özgür ortamlara kavuşmanın yanında maddi zorluklar açısından da minimuma indirgemenin yolları aranmalıdır. Ör; uçak biletleri, taşımacılık veya gümrük giderleri gibi.
- Görsel sanatlarla ilgili derneklerin diğer derneklerden farklı olarak atölye ve galeri/sergi ortamlarına ihtiyacı olduğu gözden kaçmamalıdır. Bu konuda gerekli taleplerin karşılanması hem derneğin sağlıklı olarak işlevini yerine getirmesini sağlayacak hem de sanat ortamına yeni bir canlılık getirerek bu konudaki altyapı sorunlarını da giderici bir etki yaratacaktır.

4- Sanatçılar ve Çalışma Koşulları

Bu toplumda sanatçılar yıllardır kendi başlarına bir takım mücadeleleri özverilerle gerçekleştirmeyi sürdürmektedirler. Fakat yapımızda varolan sorunlar bireysel çabalarla çözülebilecek boyutları aşmaktadır. Bu sorunların aşılması birden fazla kurumun, kuruluşun ve uzman kadroların birlikte götürebileceği koordineli çalışmalar ile olası görülmektedir.

Sanatçılarımızın kendi gelişimi açısından gerekli olan zengin bir kültürel zemin ve her zaman için kendilerini yenileyebilecekleri ortamlardan; yeni bilgiler, sanat dünyasındaki gelişmeler, çağdaş ve güncel sanat örnekleri, teknik donanımlar, bilgi aktarımları, etkileşimler, geçirgenlikler, kültürel alışverişler, ortak projeler v.s , yoksun oluşu birçok açıdan olumsuzluklar yaratarak zaman süreci içerisinde sanatçılarımızın kısırlaşmasına ve yenilikleri takip etmektен uzak kendi kendilerini tekrar eden yapıtlar ortaya koymalarına neden olmaktadır. Varolan sorunlar düşünüldüğünde;

- Sanatsal zeminin zenginleşmesi için bir takım önlemlerin alınması ve yeni uygulamalara gidilmesi zorunlu hale gelmiştir. Bu doğrultuda yaratıcı ve yenilikleri takip eden özel etkinliklere, workshoplara ve bu gibi faaliyetlere uluslararası boyutlarda ihtiyac vardır. Bu etkinliklerin günün yeniliklerini de içinde barındırması oldukça önemlidir.
- Sanat piyasasının oluşmaması, maddi yetersizlikler, kısıtlı iş imkanları v.s neticesinde sanatçılarımız için tek geçim kaynağı olan memurluk(öğretmenlik) da birçok açıdan olumsuzluklar yaratmakta, yaratım sürecini kısıtlamaktadır. Sanatçının bu durumunun giderilmesi için yeni olanakların yaratılması ve bazı önlemlerin alınması gerekmektedir.
- Adaya dönen ve uyum sorunu yaşayan genç sanatçıların en azından çalışabilecekleri atölye ortamlarına kavuşmaları zorunludur. Bu açıdan gerekli imkanların yaratılması sanatçı kaybını önleyerek kültürel ve sanatsal zenginliğimizin yok olmasını önleyecektir.
- Sayıları oldukça az olan genç sanatçıların adaya döndükten sonra gelişimlerini sürdürebilmeleri açısından gerekli olan ortamların yaratılması ve başarılı olanların yurtdışına (Türkiye haricinde) yollanarak eğitimlerini devam ettirmeleri, deneyim ve tecrübe kazanmaları sağlanmalıdır. Bunların yurt içine aktarılması önemsenmelidir.
- Kapıların açıldığı şu günlerde birçok genç sanatçımızın dil proplemi ile karşı karşıya kaldıkları görülmüştür bu konuda gerekli imkanların sağlanması gerekmektedir. Unutulmamalıdır ki kimi genç sanatçılarımız atölye ve iş olanağından yoksundur ve gelecek gençlik ise gençliğe gerekli yatırımların yapılması zorunludur. Bu nedenle genç sanatçılarımızın yurt dışı eğitimleri zorunlu hale gelmiştir.
- Sanatçıların uluslararası etkinliklere katılması şüphesiz desteklenmeli, kolaylıklar sağlanmalı ve çağı yakalayan her ülke gibi sanatçısına gerekli değer verilmelidir. Bu değer özel ilişkilerle sergilerde alınan tablo anlayışını aşmalıdır. Alınan tablolar ise uzman kadrolarca belirlenmeli ve daire duvarlarını süsleme mantığını aşarak değerlendirilerek yaşayan bir yapıya kavuşturulmalıdır.

- Özellikle ilk kuşak sanatçıları ile ilgili kapsamlı kitap ve katalog çalışmalarının zaman geçirilmeden başlaması ve ötesinde modelleri de günümüzde bulunan kişiye özel müzeler şekline dönüştürülerek kültürümüzü ve sanatımızı görünür kılacak uygulamalara gidilmelidir.

5- Galeri ve Sanat Müzeleri

Özel galeri ve sanat müzelerinden yoksun oluş sanat ve kültür adına büyük bir kaybı oluşturmaktadır. İki konuda da gerekli önlemlerin alınarak teşviklerin artırılması gerekmektedir. Özellikle bir dönem özel kişilerce (HP Galeri/Rezan Nevzat, Fluxus Galeri) gerçekleştiren ve belli felsefeler(kıstaslar) doğrultusunda faaliyet gösteren örnekler düşünülürse; galerilerin kültürel zemini zenginleştirerek sanatın dönüşüme uğrayarak gelişmesine katkı koydukları ve kültürel alış-verişi sağladıkları ortadadır. Son dönemlerde kapıların açılmasıyla kendi sanatçılarımızın sergilerinin sıkça güneyde açılması yine galeri sisteminin ve beraberinde gelişen sanat piyasasının/ortamının Güneydeki varlığının kanıtıdır.Galeri işletmeciliğinin ve çağdaş düzeydeki anlayışının ülkemizde bulunmaması (hiç yok) sanat göçüne de neden olmakta eldeki değerlerin yitimi doğrultusunda sanat ortamının çöle dönüşmesine yol açmaktadır. Bu nedenlerle galeri işletmeciliğinin ve çağdaş düzeydeki anlayışının geliştirilmesi zorunludur.

- Öncelikle Atatürk Kültür Merkezi'nin gerekli olan kadrolara ve diğer altyapı imkanlarına sahip kılınarak çağdaş anlamdaki galericilik anlayışına kavuşturulması ve iyi bir örneği teşkil etmesi düşünülmelidir. Gerekirse özel bir komisyonla sergi ve diğer etkinlikler belli kıstaslar gözetilerek sanatımızı ileri taşıyacak uygulamalara dönüştürülmelidir.
- Türkiye'de ve Güney'de örnekleri bulunan bankaçılık sektörüne bağlı galericilik girişimi de düşünülmeli ve bankalar bu yönde teşvik edilmeli gerekirse yaptırımlar uygulanmalıdır. Söz konusu banka galericiliği belli kıstaslar doğrultusunda uzman kadrolarla çalışmakta, çeşitli imkanlar (sergi mekanı, davetiye, kokteyl, katalog v.s) sanatçıya sunularak organizasyonları yapılmakta, karşılığında da sanatçının 1 eseri bankanın sanat koleksiyonuna katılmaktadır. Büyük bankaların zaman içerisinde zenginleşen koleksiyonları özel sergilerle dünyaya tanıtılmakta bu şekilde de bankanın prestiji artırılarak ülke kültürünün tanıtımına da katkı konulmaktadır.
- Özel galericiliğin geliştirilmesi teşvik edilmeli gerekirse bazı mekanlar bu kişilere ücretsiz verilerek kolaylıklar sağlanmalıdır. Bu doğrultuda başı boş ve bilinçsizce kullanılan efkafalara veya eski eserlere ait olan Saçaklı Ev, HP Galeri gibi mekanlar alternatif olabilir.
- Üniversiteler zaten çağdaş eğitimin vazgeçilmezi olan sanat ve kültür zeminini sağlamak amacıyla uluslararası boyutlarda günün yeniliklerini takip edebilen, güncel sanat örneklerine yönelik yenilikçi ve deneysel çalışmaların sergilendiği, alternatif anlayışların yaratıldığı sergi oluşumlarına gidebilmelidir. Bu konuda ülkenin geleceğini biçimlendiren üniversite yöneticilerinin bilgili, bilinçli ve duyarlı olması, ihtiyaç olarak kabul ederek değer vermesi, önemsemesi gerekmektedir.
- Dönem dönem hükümetlerce gündeme getirilen fakat hiçbir zaman gerçekleştirilemeyen Görsel Sanatlar Müzesi veya alternatif sanat müzeleri açılmalı, müzelerle ilgili atlyapı çalışmalarına hemen başlanmalıdır.
- Sanat müzesi sadece eserlerin sergileneceği bir mekan olmayı aşmalı günün gereklerine uygun olarak devamlı surette kendini yenileyen bölümlerle (özel sergilerle) canlı tutulmalı, özel koleksiyonlar ve sergiler yanında bilgilendirici etkinlikler ve atölye çalışmalarıyla desteklenmelidir.
- Sanat adına daha küçük ölçekte kişiye veya konuya özel müzeler de alternatif olarak düşünülmelidir. Örneğin Şinasi Tekman Müzesi şu anda çok rahatlıkla kurulabilecek bir potansiyele sahiptir.

6- Güncel Sanat Merkezleri

Avrupa Birliğinde ve diğer gelişmiş ülkelerde metropollerde, şehirlerde ve hatta küçük kasabalarda, uzman kadroların yönetiminde ve sorumluluğunda yapılandırılan güncel sanat merkezleri; sanatın eğitiminde, yaygınlaşarak gelişiminde, donanımında, yeniliklerin takibinde v.s aktif birer merkez

olarak birçok işlevi yerine getirmektedirler. Ülkemizde bulunan sorunlar ve yapımızda beliren eksiklikler düşünülerek yapılandırılacak güncel sanat merkezleri yukarıda sıraladığımız birçok sorunun çözümüne de katkı koyabilecek, ötesinde uluslararası bağlantıların bağımsız ve özgür olan sivil kuruluşlarca sürdürülmesini sağlayarak sanatın bu alanda gelişmesini sağlayacaktır.

- Ülkemizde örneği bulunmayan ve hatta denenmeyen güncel sanat merkezleri özerk ve bağımsız yapıda gerçekleştirilmelidir.
- Uzman kadroların desteğiyle bilinçli olarak belli bir sistematikte kurulacak teorik ve pratik derslerle ve diğer etkinliklerle günün yeniliklerini ve dönüşümlerini takip edebilecek bir yapıda olmalıdırlar.
- Zanaat değil sanatın temel kavramları üzerine temellendirilecek merkezler günün gereklerini yerine getirebilecek, disiplinler arası geçirgenlikleri önemseyen ve bireyleri her yönüyle besleyerek gelişimlerine katkı koyabilecek bir iç okul niteliğinde tasarlanarak varolan sistemlere alternatif oluşturmalarıdır.
- Merkezlerin yaratıcı ve özgün projelerle birlikte uluslararası aktivitelerle kendini durmadan besleyen ve ortamı zenginleştiren bir yapıda olması zorlanmalıdır. Bu açıdan kültürlerarası etkileşimler ve dönüşümler önemsenmelidir.
- Merkezlerin kurulmasında devletin ilgili birimleri ön ayak olmalı (mekan ve diğer demirbaşlar), merkezlerin projelerini değerlendirerek gerekli maddi ve manevi katkıları sağlamalıdırlar. Bu konudaki para havuzunun kurulması ve gerekli finansmanın sağlanması birincil derecede devletin sorumluluğunda ve görevleri arasında yer almalı gerekirse yasal düzenlemelerle özel kuruluşlar teşvik edilerek fonlar oluşturulmalıdır.

7- Basın ve Özel Kuruluşlar

Ülkemizde yazılı ve görsel basın ile özel kuruluşların faaliyetleri de ne yazık ki oldukça yetersiz ve bilinçsizce gerçekleştirilmekte bu nedenle de çoğu zaman eldeki kısıtlı maddi imkanlar boşa harcanarak sanata zarar verici boyutlara da ulaşmaktadır. Düşünüldüğünde sanatla ilgili uzman kadroların yetersizliği ve yetişmemesini kuruluşların bu konulardaki bilinçsizliğine ve gerekli uzmanlara veya konunun bilirkişilerine kadrolarında ödenekli olarak yer vermemeleriyle bağlantılı olduğu da görülebilmektedir. Bu durumu toplumun sanata ve kültüre verdiği değerın gösdergesi olarak değerlendirdiğimizde ne kadar az gelişmiş olduğumuz ve gerçekte gerekli değeri vermediğimiz ortaya çıkacaktır.

- Özellikle yazılı basında; gündelik gazetelerde veya dergilerde sanat sayfalarının olmayışı, olanların ise içi boşluğu ve magazin haberleri ile dolu oluşu düşünülürse bu konularda bilirkişilerin istihdam edilmesi ve nitelikli kültür ve sanat sayfalarının gazetelerde yer alması önemsenmeli bunun için gerekli önlemler, teşvikler veya gerekirse yasal yaptırımlar uygulanmalıdır.
- Görsel basında sanatla ilgili programlar teşvik edilmeli ve içerikleri sağlamaştırılmalıdır. Gerek BRT de gerekse diğer özel kanallarda sanat uzmanları veya danışmanları görev yapmalı ve programları denetleyerek yeni öneriler getirmeli, nitelikleri artırarak alternatif kültür ve sanat programları yaratılmalıdır. Yazılı basında da aynı anlayışın uygulanması çağımızın gereklerindedir ve kaçınılmaz olarak yapılmalıdır.
- Özel kuruluşlar da yine kendi imkanları doğrultusunda sanata katkı koymalıdır. Bu açıdan dünyada varolan olumlu örnekler bulunmakta sanata değer veren kuruluşlar olarak ülke ve dünya sanatına azımsanamayacak katkılar sağlamaktadırlar. Özellikle yanı başımızda bulunan Türkiye’de (İstanbul’da) özel kuruluşlarca finanse edilen güncel sanat merkezleri ve İstanbul Sanat Bianeli gibi etkinlikler bunu en güzel kanıtıdırlar. Türkiyede bu oluşumların önünü çeken daha çok holdingler, özel işletmeler (Eczacıbaşı ve Sabancı, Borusan vs) ve bankalar (Yapı Kredi, Türkiye İş Bankası v.s) bulunmaktadır. Ülkemizde de eldeki kısıtlı imkanlar düşünülürse bu gibi oluşumlar ve anlayışlara gidilerek yasal teşvikler getirilmelidir.
- Birçok bankanın sözde sergi mekanları yukarıda açıklanmaya çalışan galeri modellerine göre tekrardan yapılandırılmalı, görevlisi dahi olmayan boş mekanlarla sanata destek verildiği yanılsamasında vazgeçilmelidir. Bu galeri mekanlarının artık profesyonelce işletilmesi başarılarak bunun için gerekli katrolar ve diğer imkanlar bankalarca sağlanmalıdır.

- Ülkemizde sadece Türk Bankası bu alanda belli bir duyarlılığı göstererek oluşturduğu sanat kurulu ile iki açıdan ülke sanatına katkı koymaya çalışmaktadır. Biri seçici kurulla belirlenen yılın kültür ve sanat ödülleri diğeri ise son dönemlerde 3 ayda bir çıkarılmaya çalışılan Türk Bankası “Kültür Sanat” dergisidir. Bu iki oluşumun nitelikleri artırılarak geliştirilmesi ve özellikle şu anda sanat ve kültür adına tek dergi olarak varlık gösteren sözkonusu derginin satın alınabilecek ve rahatlıkla ulaşılabilecek yapıya getirilmesi önemsenmelidir.
- Bankalar ve özel kuruluşlar oluşturacakları sanat kurulları ile maddi imkanları doğrultusunda ülke kültürüne ve sanatına katkı koyma sorumluluğunu gönüllü olarak üstlenmelidirler. Bu sorumluluk sadece yılbaşı takvimleriyle sınırlı kalmamalı özellikle kültür ve sanat dernekleri ile bireylerin farklı ve nitelikli projeleri değerlendirilerek gerekli finansal katkılar sağlanmalıdır. Böylesi bir bilinç benimsenerek sanatın gelişimi açısından belli dengeler ve nitelikler önemsenmeli popolist anlayışlardan ise uzak durulmalıdır.

8- Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı

Şüphesiz yukarıda sıralanan sorunların giderilmesi ve gerekli altyapı çalışmalarının gerçekleştirilmesi veya gerekli organizasyonların yapılması birincil derecede devletin ilgili bakanlığının ve kurumlarının sorumluluğundadır. Bununla birlikte bakıldığında yıllardır bu ülkenin kültür ve sanat alanına çok az yatırım yapıldığı ve hiçbir altyapı çalışmasının gerçekleştirilmediği de görülmektedir. Hala aynı anlayışın sürmesi ise ayrıca düşündürücüdür.

- Sorunların giderilmesi için yukarıda belirtilmeye çalışılan yasal düzenlemelerin ve teşviklerin gerçekleştirilmesi kısa süre içerisinde yapılmalıdır.
- Zaman kaybetmeden gerekli uzman kadroların bakanlığın bünyesinde de isdihtam edilerek köklü çalışmalara gidilmesi zorunludur. Bu isdihtamların memur mantığından uzak proje veya belli konular ve sorunların giderilmesi doğrultusunda hizmet satın alma şeklinde gerçekleşmesi verimi ve kaliteyi artırarak belli bir dönüşümü sağlayacak ayrıca tekel oluşmasını da önleyecektir.
- Sorunlar doğrultusunda özel kuruluşlar ve sanat dernekleri teşvik edilmeli bu doğrultudaki projelerin değerlendirilmesi ve finansal kaynakların kültür bakanlığınca karşılanması düşünülmelidir. Bu işler için özel fonlar oluşturulmalıdır.
- Sanatın özerk ve bağımsız bir yapıya kavuşması için daha önce hazırlanmış bulunan “Özerk Sanat Kurumu Yasası” gözden geçirilerek yürürlüğe konmalıdır.
- Özellikle genç sanatçılara gerekli destek ve imkanlar sunularak atölye ortamlarına kavuşmaları sağlanmalı başarılı olanlar burslarla yurtdışına yollanmalıdır. Sanat/sanatçı göçü önlenerek geleceğin garanti altına alınması düşünülmelidir.
- Özellikle varolan sanat potansiyelini görünür kılacak uygulamalara hemen gidilmeli, sanat müzeleri oluşturularak geçmişle ilgili özel sergiler ve buna benzer etkinlikler yazılı ve görsel dökümanlarla birlikte yapılmalıdır.
- Ülkenin içinde bulunduğu sorunlar düşünülürse siyasal ve kültürel anlamda uluslararası kültür ve sanat organizeleri/etkinlikleri devletin birincil politikası olarak düşünülmelidir. Kültürlerarası geçirgenliklerin ve çok kültürlülüğün önemsendiği bir çağda uluslararası özgürlüklerin ülkemizde gerçekleşmesi ve sonrasında kurulacak bağlantılarla sanatçılarımızın uluslararası platforma kaymasına olanak tanınması birçok yararı birlikte getirecektir. Bu alanda varolan etkinlikler düşünülürse Görsel Sanatların ayrıca desteklenmesi gerektiği ortadadır.